

Vesihuoltolaitoksen maksujen yleisten perusteiden hyväksyminen

Kunnanhallitus 09.12.2024 § 159

124/10.03.01.01/2023

Hallintosääntö § 86 mukaan valtuusto päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista. Vesihuoltolaitokselle Punkalaitumen valtuusto ei ole vielä määritellyt yleisiä maksun perusteita, joten tässä pykälässä ne määritellään.

Punkalaitumen kunnan voimassa olevia vesimaksu- ja jätevesimaksutaksoja on viimeksi nostettu 1.1.2021. Vesihuoltolaitoksille on tullut paljon uusia säädöksiä viime vuosina. Juomavesidirektiivin kansallinen toimeenpano aiheutti muutoksia mm. vesihuoltolakiin sekä terveydensuojelulakiin ja sen nojalla annettuihin asetuksiin. Terveydensuojelulain muutokset toivat talousveden laatuvaatimuksiin uusia muuttujia, laitosten omavalvontaa ja riskienhallintaa tulee tehostaa sekä veden laadunseurannan vaatimukset tarkentuivat.

Punkalaitumen vesihuoltolaitoksen tuotot ovat heikentyneet laskevan asukasluvun ja kotitalouksien energiansäästö toimenpiteiden myötä. Samaan aikaan kustannukset ja investoinnit ovat silti kasvaneet. Vesi- ja viemärlaitoksen taksoja tulisi tarkastella vuosittain.

Punkalaitumen vesilaitoksella on kertynyt alijäämää vuoden 2023 tilinpäätöksessä -2 931 337 euroa ja vuoden 2024 tilinpäätöksen alijäämän ennustetaan kasvavan jo -3 531 337 euroon. Punkalaitumen kunta ei ole perinyt vesihuoltolaitokselta mitään tuottoa pääomalle, vaikka se on rahoittanut kaikki vesihuoltolaitoksen investoinnit ja alijäämäiset käyttötalousvuodet. Vesihuoltolain mukaan maksuihin saisi sisältyä kohtuullinen tuotto pääomalle.

Vesihuoltolaitoksen talousarvio vuodelle 2025 on laadittu myös alijäämäiseksi -573 900 euroa. Tämän lisäksi talousarvioon on hyväksytty Kanteenmaan ja alavesisäiliön välisen talousveden runkolinjan rakentaminen, mihin on varattu 3 5025 000 euroa. Investointi nostaa tulevien vuosien poistokuluja huomattavasti. Vesihuoltolaitoksella on arvioitu olevan vuoden 2025 tilinpäätöksessä jo -4 105 337 euroa alijäämää.

Vesi on välttämätön perushyödyke, joka kunnan on järjestettävä (Vesihuoltolaki § 1 mukaisesti).

Vesihuoltolain tavoitteena on turvata sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi terveydellisesti ja muutoinkin moitteetonta talousvettä sekä terveyden- ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen viemärinti.

Maksujen yleiset perusteet (Vesihuoltolaki § 18)

Vesihuollon ja huleveden viemäroinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset. Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle.

Maksujen tulee olla kohtuulliset ja tasapuoliset. Maksun suuruudessa voidaan ottaa huomioon tarve säädellä veden kulutusta, veden erityinen käyttötarkoitus taikka jäteveden poikkeuksellinen laatu tai määrä. Maksujen tulee tarpeen mukaan olla sellaiset, että ne edistävät veden säästäväistä käyttöä ja jäteveden määrän vähentämistä sekä ehkäisevät haitallisten aineiden johtamista viemäriin.

Vesihuoltoa voidaan tukea kunnan, valtion ja Euroopan yhteisön varoista. Tuki on otettava huomioon kustannuksia 1 momentin mukaisesti katettaessa. Vesihuollon tukemisesta on lisäksi voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.

Maksut (Vesihuoltolaki § 19)

Vesihuoltolaitoksen tulee periä vesihuollosta käyttömaksua. Käyttömaksu peritään kiinteistön käyttämän veden ja poisjohdettavan jäteveden määrän ja laadun perusteella. Vesihuoltolaitos voi periä käyttömaksua myös huleveden viemäröinnistä.

Lisäksi laitos voi periä liittymismaksua ja perusmaksua sekä muita maksuja laitoksen toimittamista palveluista. Nämä maksut ovat eri alueilla erisuuruisia, jos tämä on tarpeen kustannusten oikean kohdentamisen tai aiheuttamisperiaatteen toteuttamisen vuoksi taikka muusta vastaavasta syystä. Liittymismaksun suuruudessa voidaan ottaa huomioon myös kiinteistön käyttötarkoitus.

Liitteenä Kuntaliiton tekemä Vesihuollon maksut ja vesihuoltolaitoksen talouden hallinta -opas, jota on käytettävä ohjenuorana maksujen perusteissa.

Valmistelija	kunnanjohtaja
Lisätietoja	kunnanjohtaja Tiina Pelkonen, puh. 044 459 7001.
Esittelijä	kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se 1) hyväksyy vesihuoltolaitoksen maksujen yleisten perusteiden pohjautuvan vesihuoltolakiin §18-19 ja 2) valtuuttaa teknisen lautakunnan päättämään vesihuoltolaitoksen taksoista vuosittain.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.